

ŽENA – MUŽ – TÁBOR K OTÁZKE VPLYVU RODU NA PREŽÍVANIE HOLOKAUSTU¹

DENISA NEŠTÁKOVÁ

NEŠTÁKOVÁ, Denisa. Woman – Man – Camp. On the question of the influence of gender on surviving the Holocaust. Historický časopis, 2021, 69, 4, pp. 627–654, Bratislava.

In spite of the substantial results of research on the Holocaust in Slovakia in recent decades, gender analysis has not been done, and is still not one of the regular instruments for research on the history of the Holocaust in the Slovak academic community. The aim of the present study is to present the possibilities for the use of gender as an analytical category in research on the Holocaust. The study is composed of two main parts: theoretical and practical. The first part is a review of the most important aspects of the Holocaust with an emphasis on gender analysis. In the second part, the theory is applied to a case study of the experiences of women and men in the Sered' Camp. The study attempts to point out the possibilities for enriching research on the Holocaust and other historical themes by using gender analysis.

Key words: Slovak State. Holocaust. Sered' Camp. Gender analysis. Gender studies.

DOI: <https://doi.org/10.31577/histcaso.2021.69.4.3>

Úvod

„Záleží na rode, pokiaľ ide o neopísateľnú bolest a utrpenie?“ Opýtala sa Mary Lowenthal Felstiner vo svojej recenzii na knihu o skúsenostiach žien počas holokaustu *Different Voices: Women and the Holocaust* z roku 1993.² Odvtedy uplynuli takmer tri desaťročia a rodová analýza, resp. aspoň čiastočné uplatnenie rodu ako analytickej kategórie sa stalo esenciálnou súčasťou historického výskumu, dejiny holokaustu nevynímajúc. No rodová analýza vo výskume holokaustu si akoby hľadala uplatnenie v slovenských podmienkach iba s veľkou námahou. Zatiaľ čo v zahraničí dochádzalo k sporom vedkýň a vedcov, či má využitie kategórie rodu (*gender*) vo výskume holokaustu zmysel, v krajinách vtedaj-

1 Štúdia je výsledkom výskumného projektu, ktorý finančne podporuje Claims Conference Saul Kagan Fellowship in Advanced Shoah Studies. Všetky citácie z cudzích jazykov prekladala autorka.

2 FELSTINER LOWENTHAL, Mary. Overcoming Silence. In *Women's Review of Books*, 1993, roč 1, č. 1, s. 9. <https://doi.org/10.2307/4021623>; Spomínaná recenzovaná kniha RITTNER, Carol – ROTH, John K. *Different Voices: Women and the Holocaust*. Manchester: Paragon House, 1998. ISBN 978-1557785046.